

COMPRA, LLEGEIX, DIFON

La Verdad nº 110

(març de 2022)

“Cap al X congrés mundial de la IV Internacional.”



## Berna, Zimmerwald, Kienthal: socialistes contra la I Guerra Mundial

**A**vui, quan la guerra torna a Europa, amb les seqüeles de destrucció, de morts, de milions de refugiats, quan tots els governs criden a augmentar la despesa militar, i a sacrificis per a la guerra, (“M’agradaria més invertir els diners dels contribuents a escoles o pensions, però hem de gastar en defensa”, declarava la primera ministra sueca, Magdalena Anderson, en arribar a la cimera de la UE celebrada el 10 i 11 de març), a moderar les pujades de salaris quan els preus es disparen, a renunciar a les reivindicacions, val la pena recordar el que els socialistes d’esquerra van fer per fer front a les matances de la I Guerra Mundial.

La posició dels partits de la II Internacional contra la guerra havia estat clara. Vegem la resolució contra la guerra del Vuitè Congrés Socialista Internacional (celebrat a Copenhaguen del 28 d’agost al 3 de setembre de 1910: “les guerres són causades actualment només pel capitalisme i particularment per la competència econòmica internacional dels estats capitalistes al mercat mundial, i pel militarisme, que és un dels instruments més poderosos de la dominació burgesa a l’interior per a l’esclavització econòmica i política del proletariat”.

Tot i això, el 4 d’agost de 1914, el mateix dia que Alemanya entrava a la I Guerra Mundial, el grup parlamentari del SPD, principal partit de la Internacional, votava per unanimitat a favor del pressupost de guerra. Com ho van fer gairebé tots els partits socialistes dels països bel·ligerants. En una nova votació, el 2 de desembre de 1914, Karl Liebknecht – que havia intervingut a l’agost contra el vot a favor, però va acatar llavors la disciplina del partit– es va aixecar només al parlament alemany per votar contra els crèdits de guerra. Va explicar així el seu vot: “Mi vot contra el projecte de Llei de Pressupost de Guerra del dia d’avui es basa en les consideracions següents: aquesta guerra, no desitjada per cap dels pobles involucrats, no ha esclatat per afavorir el benestar del poble alemany ni de cap altre. És una guerra imperialista, una guerra pel repartiment de territoris d’explotació importants per a capitalistes i financers”. El mateix Liebknecht, al maig de 1915, declarava des de la presó, on el van tancar per la seva activitat contra la guerra, que “L’enemic principal del poble alemany és a Alemanya. L’imperialisme alemany, el partit alemany de la guerra, la diplomàcia se-

creta alemanya. Aquest enemic que és a casa ha de ser combatut pel poble alemany en una lluita política, cooperant amb el proletariat dels altres països la lluita dels quals és contra els seus propis imperialistes”.

A semblança de Liebknecht, una oposició a la guerra es desenvolupa dins dels partits socialistes. S’oposa, amb matisos diferents, a la política de “unió nacional” que subordina les organitzacions de la classe treballadora a la burgesia a favor de “recolzar l’esforç de guerra”. És heterogènia, inclou elements pacifistes i a la seva esquerra hi ha Lenin, que desenvolupa una posició de derrotisme revolucionari, que significa considerar que el principal enemic és a casa.

### La conferència de Berna

Aquesta oposició busca coordinar-se internacionalment. El primer pas en aquest sentit el fa la tercera Conferència Internacional de Dones Socialistes, celebrada a Berna el març de 1915, en què participen representants d’Alemanya, França, Anglaterra, Rússia, Polònia, Itàlia, Holanda i Suïssa, i que aprova un manifest dirigit a les dones del poble treballador, on “pel futur dels vostres éssers estimats us cridem a actuar per la pau. Igual que la voluntat de les dones socialistes està unida a través dels camps de batalla, així també vosaltres heu de tancar les vostres files a tots els països per fer sonar la crida: pau, pau!”. I culmina amb aquestes reflexions: “Només el socialisme vol dir la pau futura per a la humanitat. A baix el capitalisme, que sacrifica centenars de persones a l’altar de la riquesa i el poder dels propietaris. A baix la guerra! Endavant! Cap al socialisme!”.

### Zimmerwald

El segon pas en l’organització d’una oposició internacional a la guerra va ser la Conferència de Zimmerwald, es va celebrar clandestinament entre els dies 5 i 8 de setembre de 1915 a aquesta localitat de la neutral Suïssa. Va reunir 38 delegats i delegades de dotze països. Després de llargues discussions, la conferència va aprovar un manifest, redactat per León Trotsky, que va ser el resultat d’una negociació intensa, i d’una transacció entre l’ala esquerra de Lenin, partidària del derrotisme revolucionari, i l’ala dreta “pacifista”.

Molts dels paràgrafs d’aquest manifest

semblarien avui escrits.

El manifest partia de les terribles conseqüències de la guerra, per continuar explicant que “qualssevol que siguin els responsables directes principals del desencadenament d’aquesta guerra, una cosa és certa: la guerra que ha provocat tot aquest caos és producte de l’imperialisme. Aquesta guerra ha sorgit de la voluntat de les classes capitalistes de cada nació de viure de l’explotació del treball humà i de les riqueses naturals del planeta”.

Continua dient que “els capitalistes de tots els països, que encunyen amb la sang dels pobles la moneda vermella dels beneficis de guerra, afirmen que la guerra servirà per a la defensa de la pàtria, de la democràcia i de l’alliberament de els pobles oprimits. Menteixen. (...) El que resultarà de la guerra seran noves cadenes i noves càrregues i és el proletariat de tots els països, vencedors o vençuts el que haurà de suportar-les (...) Misèria i privacions, atur i augment del cost la vida, malalties i epidèmies, són els veritables resultats de la guerra. Per dècades les despeses de guerra absorbiran el millor de les forces dels pobles compromentent la conquesta de millores socials i dificultant tot progrés”.

El manifest exposa els objectius dels participants: “nosaltres que no ens situem al terreny de la solidaritat nacional amb els nostres explotadors, sinó que romanem fidels a la solidaritat internacional del proletariat i a la lluita de classes, ens hem reunit aquí per reprendre els lligams trencats de les relacions internacionals, per cridar la classe obrera a recobrar la consciència de si mateixa i situar-la en la lluita per la pau.

Aquesta lluita és la lluita per la llibertat, per la fraternitat dels pobles, pel socialisme. Cal emprendre aquesta lluita per la pau, per la pau sense annexions ni indemnitzacions de guerra. Però una pau així no és possible més que amb la condició de condemnar tot projecte de violació de drets i de llibertats dels pobles. Aquesta pau no ha de conduir ni a l’ocupació de països sencers ni a les annexions parcials. (...) El dret dels pobles a disposar d’ells mateixos ha de ser el fonament indestructible en l’ordre de les relacions de nació a nació”.

Des d’aquesta perspectiva, el manifest fa una crida a la classe treballadora: “Avui en dia cal que, romanent al terreny de la lluita de classes irreductible, actueu en benefici de la vostra

pròpia causa pels fins sagrats del socialisme, per l'emancipació dels pobles oprimits i de les classes esclavitzades. (...) Mai a la història del món hi ha hagut tasca més urgent, més elevada, més noble; el seu compliment ha de ser la nostra obra comuna. Cap sacrifici no és gaire gran, cap càrrega massa pesada per aconseguir aquest objectiu: el restabliment de la pau entre els pobles”.

I conclou amb les paraules següents: “Per sobre de les fronteres, per sobre dels camps de batalla, per sobre dels camps i les ciutats devastades. Proletaris de tots els països, uniu-vos!”.

### **Kienthal, a l'estela de Zimmerwald**

El 14 d'abril de 1916 es va celebrar una nova Conferència, al petit llogaret de Kienthal, Suïssa. Quaranta-tres delegats de 9 països es van reunir en aquesta conferència. Va aprovar un nou manifest que va ser, novament, un document “de consens”, entre els corrents de dreta, centre i esquerra de la segona conferència.

El manifest parteix de l'aprovat a Zimmerwald, i explica que “després de cada sacrifici, els teus turmentadors exigiran altres. Els fanàtics pacifistes burgesos tampoc

no poden escapar d'aquest cercle viciós. Només hi ha una manera de prevenir futures guerres, és a dir, que les classes treballadores conquistin el poder polític i aboleixin la propietat capitalista. La pau duradora només es pot aconseguir amb un socialisme victoriós”.

Com si haguessin sentit la primera ministra sueca, els delegats de Kienthal van escriure que “els centenars de milers de milions en efectiu que es llancen a la gola del déu de la guerra no estan disponibles per mantenir el benestar de la gent, per a propòsits culturals i per a una reforma social que podria alleujar la sort, promoure l'educació popular i alleujar la pobresa. I demà s'imposaran nous i pesats impostos sobre les espatlles encorbades. Així que acabem amb el malbaratament de la feina, dels diners i de l'energia. Aixequem-nos en la lluita per una pau immediata sense annexions!”.

### **A l'estela de Zimmerwald**

Com assenyalàvem al començament d'aquesta Carta Setmanal, avui com el 1914 pretenen imposar la “unió nacional” al voltant de la política armamentística, exigeixen que la classe treballadora i les seves orga-

nitzacions i, en primer lloc, els sindicats, renunciïn a defensar els salaris i les pensions, el conjunt de les reivindicacions, per sumar-se al que Sánchez ha anomenat un “Pla Nacional de resposta a la guerra”, que inclou un “pacte de rendes”.

Alhora, ens demanen sacrificar la sanitat, l'ensenyament, els serveis públics, per destinar més diners als pressupostos militars.

El president de Seat, Wayne Griffiths, que advertia que a la fàbrica de Martorell sobren 2.800 empleats, explicava, a propòsit de la guerra, que “aquestes crisis són una oportunitat per accelerar els canvis”

És fonamental que els militants obrers s'organitzin, a l'estela de Zimmerwald, per fer front a la guerra i a les seves conseqüències. Cal unir sense tardança les forces que estan contra la guerra per actuar en comú. Cal agrupar forces a cada organització amb aquesta finalitat. És hora de promoure resolucions a totes les instàncies i entitats. És hora de fer trobades i organitzar accions al carrer contra la guerra, per retirar les tropes espanyoles. I d'establir acords amb qui dins el moviment obrer d'altres països lluiten pel mateix.

*Els nostres compromisos ...*

## **La guerra en el corazón del continente europeo**

Declaración del Secretariado Internacional de la IV Internacional

<https://bit.ly/3CFtmLY>



### **Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta *Carta Setmanal***

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriguis a altres companyes i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Nostre compte corrent en La Caixa és: **2100 2812 51 0200071314**. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: [info@posicuarta.org](mailto:info@posicuarta.org)

Pots contactar des: <http://posicuarta.org/cartasblog/contacto>



**Partido Obrero Socialista Internacionalista**  
Sección en España de la IV Internacional

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A). 28004 - Madrid Teléfono:  
91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01 <http://www.posicuarta.org>  
posicuarta.org  
Busca'ns en Twitter: @posicuarta